

Beszélgetés időszerű könyvekről

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 35. évfordulóján mélyen átérezzük a nagy költő, *Majakovszkij* szavait:

»Az október
vörös virágain
a boldogság
édes
óriás-nagy bogyókat
érel.«

Különösen jelentőssé válik a dicsőséges proletár forradalom azoknak az óriási eredményeknek és ragyogó távlatoknak a tükrében, amelyeket a SZKP XIX. kongresszusa vázolt fel az egész haladó emberiség elé.

A könyvtári munkában fel kell készülnünk annak az élénk érdeklődésnek a kielégítésére, amelyet az SZKP XIX. kongresszusán felvetett kérdések kiváltottak. Ez természetesen nemcsak azt jelenti, hogy számolunk az olvasók igényeivel. Az egész könyvtári munkánkat annak a szolgálatába kell állítanunk, hogy az olvasók minél szélesebb tömegei megismerkedjenek azokkal az eszmékkel, amelyeket az SZKP XIX. kongresszusának történelmi jelentőségű dokumentumai kifejeznek. Elő kell készítenünk és ajánlanunk azokat a politikai, szépirodalmi és ismeretterjesztő műveket, amelyek megvilágítják és kézzelfogható valóságban tárják fel a kommunizmus építésének útjait az élet különböző területein. Ha egy olvasóval beszélgetünk, megtudjuk, mi ragadta meg legerősebben érdeklődését a kongresszus anyagából. Először ezzel kapcsolatos művet ajánljunk, majd fokozatosan néhány olyan könyvet, amelyekből teljes jelentőségében tárul fel az olvasó előtt a nagy történelmi esemény. Bizonyára lesznek olyan olvasók, akiknél ezt a hatást legjobban akkor érzük el, ha először idevágó szépirodalmi és népszerű ismeretterjesztő műveket ajánlunk.

Az olvasókkal beszélgetve mutassunk rá arra, hogy az SZKP XIX. kongresszusa mennyire a mi ügyünk is: a kommunizmus építése a Szovjetunióban az egész békétábor erősíti és nagyszerű utat mutat számunkra, a szocializmus építésében. Ismertetünk néhány olyan könyvet, amelyek az Októberi Forradalom évfordulójának napjaiban és az SZKP XIX. kongresszusa után, különösen felhasználhatók, munkánkban.

LENIN—SZTÁLIN. Az Októberi Forradalomról. Gyűjtemény Lenin és Sztálin műveiből. Bp. Szikra, 1949. 299 old.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom világtörténelmi jelentőségét, okait, mozgatóerőit és távlatait alapvetően a marxizmus-leninizmus két nagy klasszikusa, Lenin és Sztálin e kötetben összegyűjtött szemelvényeiből érthetjük meg. Ezek az írások megvilágítják az oroszországi proletárforradalom nemzeti és nemzetközi jelentőségű győzelmét, amely megnyitotta az egész világ proletariátusa előtt a szocializmushoz és a kommunizmushoz vezető utat, amely, mint Sztálin elvtárs mondotta »gyökeres fordulatot jelent az emberiség világtörténetében a régi, kapitalista világból az új szocialista világba«.

SZAVELJEV: Roham a Téli Palota ellen. Bp. Új Magyar Könyvkiadó, 1951. 63 old.

Szaveljev könyve eleven, riportszerű képekben írja le azokat az izgalommal és lelkesedéssel teli napokat, amelyekben az emberiség történetének hatalmas fordulata: a Nagy Októberi Szocialista Forradalom végbement. Ez a könyv mindenkinek ajánlható, aki rövid, érdekes összefoglalást szeretne kapni az 1917-es eseményekről. A szerző mellett, hogy megvilágítja a legfontosabb eseményeket, számos színes epizódot sző elbeszélésébe. Így pl. az 1917-es júliusi napok utáni időben Lenin elvtársat, mint a konspiráció mestereit ismerjük meg: szakállát leborotvtálja, ősz parókát hord, hogy megtévessze üldözőit, a Kerenszkij-kopókat. De akárhol is tartózkodik, Lenin a fegyveres felkelés biztoskezü és közvetlen irányítója.

A befejező rész az 1917 október 25-ről 26-ra virradó éjszaka mozgalmas leírása, amikor a forradalmi munkások, katonák és matrózok rohammal beveszik a Téli Palotát és le tartóztatják a junkerosztagok és rohamzászlóaljok védelme alatt ott rejtőzködő Ideiglenes Kormányt. A fegyveres felkelés győz Petrográdon.

Az SZK(b)P XIX. kongresszusának anyaga. Bp. Szikra, 1952.

Októbertől kemény harcokkal, súlyos megpróbáltatásokkal teli, de egyenesen felfelé felívelő út vezetett a szovjet nép nagyszerű győzelmeit összegező XIX. pártkongresszushoz. Ez az esemény világtörténelmi jelentőségű. Nemcsak a szovjet nép számára jelöli ki a kommunizmus nagyszerű építőprogramját, hanem egyben feltárja az egész haladó emberiség jövőjének távlatait, újabb hatalmas fegyvert ad a békéért harcoló népek kezébe.

Itt olvashatjuk Sztálin elvtársnak a külföldi testvérpártokhoz intézett szavait. Ez a beszéd »lelket önt az emberiségbe és felébreszti az emberi szív leghaladóbb és legnemesebb érzelmeit: a népek békéjének hatalmas jelszavát« (Bierut). E kötetben együtt van Malenkov elvtárs kongresszusi beszámolója, Vorosilov, Berija és Bulganyin elvtársak és a többi hozzászóló beszéde.

GORELİK, Jozsif: A kitüntetett gyár. Bp. Athenaeum, 1950. 94 old.

Mint Malenkov elvtárs mondotta a XIX. kongresszuson, a Szovjetunió továbbra is minden eszközzel fejleszteni fogja szocialista iparának termelő erőt. Gorelik könyve a hatalmas szovjet ipar egy kis részlegének történetét írja csak le, de igen tanulmányos, érdekes olvasmány. A háromszorosan kitüntetett gorkiji Molotov Autógyár riportszerűen, lebilincselő érdekességgel megírt történetén keresztül mintegy keresztlétszékben ismerjük meg a Szovjetunió iparának megteremtését, a kezdeti nehézségeket épúgy, mint a szovjet emberek nagyszerű munkalendületéből, fáradtságot nem ismerő áldozatkészségéből fakadó, csodás eredményeket. Attól a pillanattól kezdve, amikor 1932 január 25-én este felbúgnak a gyár összes szirénái, hogy hirdessék az első autó megszületését, a gyártott autók száma évről évre rohamosan növekedett. Egymással versengő sztahanovisták, munkásbrigádok tökéletesítették a gyártási módokat, növelték a munka termelékenységét. Megismerjük a szovjet munkások boldog életét; hogyan dolgoznak, hogyan gondoskodnak egészségükről, hogyan szórakoznak, művelődnek, sportolnak, hogyan nevelik gyermekeiket. Az ő életük, munkájuk képet ad arról, hogyan építették fel gyáraikat a szovjet emberek.

NYIKOLAJEVA, Galina: Az aratás. Bp. Új Magyar Könyvkiadó, 1951. 443 old.

A háború utáni időben elért nagy eredmények alapján, az ötödik ötéves terv újabb hatalmas fellendülést irányoz elő a Szovjetunió nagyüzemi mezőgazdaságában. Nyikolajeva nagyszerű Sztálin-díjas regénye egyike azoknak a könyveknek, amelyek a legkiválóbban tükrözik a szovjet kolhozfalú életét, embereit a háború utáni időben. Hőseit már foglalkoztatja a hatalmas, egyesített kolhozok megteremtésének gondolata, létrehozzák a technika legújabb vívmányaival felszerelt óriási géppálmást — és általában, a regényt áthatja a kommunizmusnak, mint a szovjet nép közeli, elérhető céljának légköre.

MERKULJEVA, K.: A bőség országa. A mezőgazdaság és a könnyűipar a háború utáni ötéves tervben. Bp. Művelt Nép, 1951. 244 old.

A háború utáni ötéves terv ragyogó eredményei tárulnak elénk sokoldalúan, színesen Merkuljeva könyvéből. A szovjet emberek valamennyi hatalmas eredményére áll, amit a szerző a szovjet szövnőkről mond: »A mesékben gyakran szerepelnek jószívű varázslók, akik segítenek a szerény és dolgozó fonó- és szövőlánykáknak, hogy az erejüket meghaladó munkát el tudják végezni. Ilyen varázslók nincsenek, de ott van a bőségért harcoló emberek arany keze és forró szíve.« A szovjet emberek »arany keze és forró szíve« »varázsolta« elő a háború utáni sztálini ötéves tervben a beláthatatlan, ananyló búzatáblákat, zöld gyapotmezőket, sárga napraforgóföldeket, az új csatornákat és vízierőműveket, a szeppeit, mocsaras és homokos pusztáktól elhódított, évről évre növekvő bevetett területeket. A szerző végigvezet bennünket a hatalmas szocialista ország különböző vidékein. Megmutatja, hogyan válnak valóra azok a szavak, amelyeket Viljamsz akadémikus az Októberi Forradalom 20. évfordulóján mondott: »A föld a szocializmus számára fog dolgozni. A Szovjetek Országa a világon eddig még nem látott terméseket képes begyűjteni

es én hiszem, hogy nincs messze az az idő, amikor 100 métermázsza egy hektárról közepes termésnek fog számítani hazánkban.» A könyv meggyőzően tárja elénk ennek az időnek a közelségét. Az élet túlszárnyalja a legmerészebb álmokat is, »egyre közelebb és egyre világosabban rajzolódik ki a kommunizmus jenséges épülete.«

A kommunizmus nagy építkezései. Bp. Művelt Nép, 1952. 221 old.

A kommunizmus építkezéseit a Szovjetunióban jogosan nevezik a béke nagy műveinek. Ilyen gigászi munkálatokba csak olyan gazdasággal és állammal rendelkező nép kezdhet, amelynek létalapja a béke. Az ötödik öt éves terv nagy lépésekkel viszi előre a sztálini természetátalakítási terv megvalósulását, amelynek nagy szerepe van a kommunizmus anyagi alapjának megteremtésében. »A kommunizmus nagy építkezései« c. kötet hat irodalmi riportja végigviszi az olvasót a nagy békeművek mindegyikén. »A béke építői« c. írás a volgamenti Kujbisovi Vízierőmű munkálatainak megkezdését mutatja be. A nép ezt az építkezést máris így nevezi: »A kommunizmus világítótornya a Volgán«. A lövedékekkel felszaggatott sztálingrádi föld újjá született. »Azokon a falakon, amelyekre a harcosok felírták esküjüket, »kitartunk mindhalálig«, új felirat jelent meg: »Építünk az életért«. (»Új csata mezeje.«) »A Kara-Kum sivatag meghódítása« c. riport elmondja, hogyan valósul meg a Turkmen Főcsatorna építésével egy ősi nép évszázados álma és a Szovjetunió azeótt terméketlen, hatalmas földterületének felvirágzása. A Káhovkai Vízierőmű és a délukrainai csatorna a többi között azt eredményezi, hogy »sok tucatnyi új növény honosodik meg a szeptepén. A jövő nemzedéke csak a mesékből ismeri majd az olyan szörnyű szavakat, mint »száraz szél«, vagy »fekete szélvihar«. (»Az életért.«) Pavlenko leírja, hogy »Az újjászülető Krim«-ben új korszak virrad fel az Észak-krimi Csatorna megépítésével. »A Volga—Don csatornának« c. írás — ma már történeti beszámoló a nagy mű megvalósításáért folytatott harcról. A kommunizmus építkezéseinek elsősülőtijén ma már járnak a gözhajók.

TARDOS Tibor: Igaz történetek nagy építkezésekről. Bp. Művelt Nép, 1952. 108 old., 16 tábla.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom diadala a mi számunkra is lehetővé tette, hogy a Szovjet Hadseregnek a fasiszta hordákon aratott győzelme után meginduljunk a szocializmus világát átfőrmáló útján. Tardos Tibor riportjai elvezetik az olvasót Inotára, a November 7 Erőmű építkezéséhez, Sztálinvárosba, a földalatti gyorsvasút alagútjaiba, öt éves tervünknek ezekhez az óriási, nálunk soha nem látott méretű alkotásaihoz. Megismerjük a nagy építkezések hőseit. Balogh István ifjúmunkás a sztálinvárosi kikötőben egy veszélyes pillanatban elvállalta a bűvár szerepét és három óra hosszat küzdött a Duna vize alatt. Tóth József brigádjával együtt vízben járva vakarta ki a November 7 Erőmű még hátralevő osztonáit. Kevi hegesztő, a fagyveszély elleni harc közben az épület tetéjére erősítette magát, hogy a szél le ne fújja és egyetlen éjszaka végzett többnapos sürgős munkával. Minden egyes nagy békeművünk az újnak, a természetnek, az emberi nagyságnak csodálatos kohója. »Az újonnan épített haza több és gazdagabb, mint a régi és képei szívünkbe fénköznek és megragadnak.« Békeműveink a gazdagság és biztonság új magyar várai, amelyek »máris, építés közben is, gazdagabbá, sokrétebbé és erőssé teszik szén hazánkat.«

*

A fent ismertett néhány könyv csupán egy csokorra való abból a bőséges anyagból, amely rendelkezésünkre állott. A könyvtárosok feladata, hogy a meglevő és az új művek felhasználásával állandóan ébrentartsák az érdeklődést, amely a nemzetközi béke-mozgalom és a kommunizmus építésének kérdései iránt megnyilvánul.